

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 września 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jarosław Matras (przewodniczący)
SSN Kazimierz Klugiewicz (sprawozdawca)
SSN Eugeniusz Wildowicz

Protokolant Jolanta Włostowska

w sprawie **A.Ś.**,
oskarżonego z art. 286 § 1 k.k. i in.,
po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu
w dniu 13 września 2023 r.
skargi wniesionej przez prokuratora
na wyrok Sądu Okręgowego w Zielonej Górze
z dnia 9 lutego 2023 r., sygn. akt VII Ka 494/22,
uchylający wyrok Sądu Rejonowego w Nowej Soli
z dnia 14 lutego 2022 r., sygn. akt II K 130/21,
i przekazujący sprawę do ponownego rozpoznania,
na podstawie art. 539e § 2 k.p.k.,

**uchyla zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje Sądowi
Okręgowemu w Zielonej Górze do ponownego rozpoznania w
postępowaniu odwoławczym.**

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Nowej Soli wyrokiem z dnia 14 lutego 2023 r., sygn. akt II K 130/21, uznał A.Ś. za winnego tego, że w okresie od 20 stycznia 2016 roku do dnia 26 stycznia 2016 roku, w nieustalonym bliżej miejscu, na terenie N. albo w K., woj. lubuskiego, przyjął od nieustalonej osoby samochód marki A. o nr rej. [...] i nr VIN [...] wiedząc, że pochodzi on z przestępstwa kradzieży z włamaniem na szkodę Ł.N., a następnie w R., woj. [...], działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, pojazd ten zbył W.S., wprowadzając go w błąd co do legalności pochodzenia tego pojazdu i doprowadzając w ten sposób do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w kwocie 27000 zł, czym działał na szkodę Ł.N. i W.S.,

tj. występuku z art. 291 § 1 k.k. i art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k., za który - na podstawie art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 3 k.k. i art. 33 § 2 k.k. – wymierzył mu karę roku pozbawienia wolności oraz karę 300 stawek dziennych grzywny, ustalając wysokość jednej stawki dziennej na 30 złotych; na podstawie art. 69 § 1 i 2 k.k. i art. 70 § 1 pkt 1 k.k. warunkowo zawiesił wykonanie orzeczonej kary pozbawienia wolności na okres 3 lat próby, zaś na podstawie art. 73 § 1 k.k. i art. 72 § 1 pkt 1 k.k. oddał A.Ś. w okresie próby pod dozór kuratora sądowego oraz zobowiązał oskarżonego do informowania kuratora o przebiegu okresu próby,

Od tego wyroku apelację wniósł obrońca oskarżonego, który – podnosząc zarzut błędu w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia – wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku przez uniewinnienie oskarżonego od popełnienia zarzucanego mu przestępstwa, ewentualnie uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Nowej Soli.

Sąd Okręgowy w Zielonej Górze wyrokiem z dnia 9 lutego 2023 r., sygn. akt VII Ka 494/22, uchylił zaskarżony wyrok i sprawę przekazał Sądowi *meriti* do ponownego rozpoznania.

Wyrok Sądu odwoławczego został zaskarżony na niekorzyść oskarżonego przez prokuratora, który we wniesionej skardze sformułował zarzut obrazy przepisów postępowania, a mianowicie art. 437 § 2 k.p.k. mającej wpływ na treść wyroku, polegającej na przyjęciu przez Sąd Okręgowy, iż w sprawie zachodzi konieczność

przeprowadzenia na nowo przewodu sądowego całości, w sytuacji, gdy Sąd odwoławczy mógł samodzielnie dokonać odmiennej oceny dowodów oraz przeprowadzić nowe dowody.

Na podstawie tak sformułowanego zarzutu prokurator wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu w Zielonej Górze do ponownego rozpoznania.

Obrońca oskarżonego w odpowiedzi na skargę wniósł o jej oddalenie.

Sąd Najwyższy rozważył, co następuje.

Skarga zasługuje na uwzględnienie, albowiem zasadnie wskazano w niej na obrazę art. 437 § 2 k.p.k.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego powszechnie akcentuje się, że „zgodnie z art. 539a § 3 k.p.k. skarga od wyroku sądu odwoławczego uchylającego wyrok sądu I instancji i przekazującego sprawę do ponownego rozpoznania może być wniesiona wyłącznie z powodu naruszenia art. 437 k.p.k. lub z powodu uchybień określonych w art. 439 § 1 k.p.k. Zawarty w tym przepisie zwrot «wyłącznie» oznacza, że określony w nim katalog podstaw wniesienia skargi ma charakter zamknięty i ogranicza się do dwóch uchybień: zaistnienia bezwzględnych przyczyn odwoławczych oraz naruszenia art. 437 § 2 zdanie drugie k.p.k. Zgodnie z tym ostatnim przepisem uchylenie orzeczenia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania limitowane jest wystąpieniem wypadków z art. 439 k.p.k., art. 454 k.p.k. lub koniecznością przeprowadzenia przewodu w całości. (...) W razie stwierdzenia konkretnych treściowych braków części dowodów osobowych i nieosobowych, Sąd II instancji był zarówno uprawniony, jak i zobowiązany do tego, by czynności dowodowe autonomicznie przeprowadzić, skoro aktualnie obowiązujące regulacje postępowania odwoławczego, w tym wynikające z art. 452 k.p.k., wskazują na znaczne możliwości orzekania reformatoryjnego sądu odwoławczego, także w oparciu o dowody przeprowadzone wyłącznie w tej fazie postępowania. Zmiana wyroku sądu I instancji, także zresztą utrzymanie go w mocy, wykluczona jest jedynie wówczas, gdyby w postępowaniu odwoławczym należało przeprowadzić przewód sądowy w całości, a więc przeprowadzić wszystkie dowody na nowo” (*wyrok Sądu*

Najwyższego z dnia 13 kwietnia 2022 r., I KS 3/22, LEX nr 3392041; zob. też np. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 12 maja 2022 r., I KS 15/22, LEX nr 3409763).

W rozpoznawanej sprawie, Sąd odwoławczy wydał orzeczenie kasatoryjne, uznając, że zachodzi potrzeba przeprowadzenia na nowo przewodu sądowego w całości (s. 7 uzasadnienia wyroku Sądu *ad quem*). W tym kontekście warto przytoczyć pogląd zaprezentowany w orzecznictwie, zgodnie z którym: „przeprowadzenie przewodu na nowo w całości jest konieczne wówczas, gdy sposób przeprowadzenia dowodów przez sąd *a quo* dotknięty jest tego typu wadliwościami, że samo częściowe tylko uzupełnienie postępowania dowodowego przez dodatkowe przeprowadzenie dowodów przez instancję odwoławczą byłoby niewystarczające, a to właśnie z powodu uchybień w zakresie sposobu przeprowadzenia całego postępowania dowodowego przed sądem pierwszej instancji (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 16 listopada 2022 r., I KS 24/22, LEX nr 3555182).

Przenosząc powyższe zapatrywanie na grunt realiów procesowych rozpoznawanej sprawy należy zauważyć, że Sąd Okręgowy w Zielonej Górze uznał, iż ustalenia Sądu pierwszej instancji miały charakter dowolny. W przekonaniu Sądu odwoławczego zgromadzony w sprawie materiał dowodowy nie pozwalał na poczynienie ustaleń faktycznych w zakresie strony podmiotowej przypisanego oskarżonemu przestępstwa. Tyle tylko, że sam ten Sąd wskazał, że „materiał dowodowy w tym zakresie jest niekompletny i wymaga on pogłębienia i uzupełnienia” (s. 4 uzasadnienia wyroku Sądu *ad quem*). Następnie, w dalszej części pisemnych motywów wyroku Sąd drugiej instancji zwrócił na marginesie uwagę, że „Sąd Rejonowy uzupełni postępowanie dowodowe w zakresie karty karnej oskarżonego w celu wykazania, czy rzeczywiście oskarżony w inkryminowanym czasie był osobą niekaraną (s. 5 uzasadnienia)”. Już samo tylko to stanowisko Sądu Okręgowego wskazuje, że Sąd ten w istocie nie widział potrzeby przeprowadzenia na nowo przewodu sądowego w całości, lecz jedynie w części dotyczącej zwłaszcza tego, w jaki sposób Ł.N. utracił samochód oraz w jakich okolicznościach A.Ś. wszedł w jego posiadanie. Niezależnie od trafności powyższego stanowiska i doniosłości tego rodzaju ustaleń dla sprawy, czego Sąd Najwyższy co do zasady nie może tego obecnie oceniać, oczywiste jest, że wskazane przez Sąd odwoławczy braki w

materiale dowodowym nie wskazują na potrzebę przeprowadzenia na nowo przewodu sądowego w całości, lecz jedynie w części. To zatem Sąd odwoławczy powinien podjąć się próby uzupełnienia materiału dowodowego w pożądanym przez siebie zakresie, nie zaś wydawać orzeczenie kasatoryjne na podstawie przesłanki, która w niniejszej sprawie nie wystąpiła.

W sprawie doszło zatem do obrazy art. 437 § 2 k.p.k., co wobec braku innych podstaw do wydania przez Sąd odwoławczy orzeczenia o charakterze kasatoryjnym, implikowało konieczność uchylecia zaskarżonego wyroku i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym Sądowi Okręgowemu w Zielonej Górze. Sąd ten dokona powtórnej weryfikacji oceny dowodów przeprowadzonej przez Sąd pierwszej instancji i w zależności od jej wyniku oraz potrzeby przeprowadzi niezbędne dowody.

Mając na uwadze powyższe rozważania, Sąd Najwyższy orzekł jak w wyroku.

[S.K.]

[ms]